

A9-0051/2023

7.3.2023

MIETINTÖ

talouspolitiikan eurooppalaisesta ohjausjaksosta: työllisyyteen liittyvät ja
sosiaaliset painopistealat vuonna 2023
(2022/2151(INI))

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta

Esittelijä: Estrella Durá Ferrandis

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	18
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	21
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	22

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

talouspolitiikan eurooppalaisesta ohjauksista: työllisyyteen liittyvät ja sosiaaliset painopistealat vuonna 2023 (2022/2151(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 9 ja 149 artiklan,
 - ottaa huomioon 22. marraskuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”Vuotuinen selvitys kestävästä kasvusta 2023” (COM(2022)0780),
 - ottaa huomioon 22. marraskuuta 2022 annetun komission ehdotuksen komission ja neuvoston yhteiseksi työllisyysraportiksi (COM(2022)0783),
 - ottaa huomioon 22. marraskuuta 2022 annetun komission suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta (COM(2022)0782),
 - ottaa huomioon 22. marraskuuta 2022 annetun komission asiakirjan ”Kertomus varoituskoneistista – vuosi 2023” (COM(2022)0781),
 - ottaa huomioon 22. marraskuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2023 alustavien talousarviosuunnitelmien kokonaisarviointi” (COM(2022)0900),
 - ottaa huomioon neuvoston, parlamentin ja komission marraskuussa 2017 vahvistaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin,
 - ottaa huomioon 9. marraskuuta 2022 annetun komission tiedonannon linjauksista EU:n talouden ohjauksjärjestelmän uudistamiseksi (COM(2022)0583),
 - ottaa huomioon marraskuussa 2021 julkaistun Euroopan työviranomaisen raportin työvoimapulasta ja ylitarjonnasta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
 - ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan mietinnön (A9-0051/2023),
- A. ottaa huomioon, että yhteisessä työllisyysraportissa 2023 keskitytään entistä enemmän YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden, Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoon maaliskuussa 2021 annetun Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin toimintasuunnitelman sitoumusten ja EU:n johtajien 8. toukokuuta 2021 antaman Porton julistuksen mukaisesti; katsoo, että työllisyysraportin täytäntöönpanolla olisi vahvistettava unionin pyrkimyksiä kohti vihreää, digitaalista ja oikeudenmukaista

siirtymää ja edistettävä ylöspäin suuntautuvaa sosiaalista ja taloudellista lähentymistä; ottaa huomioon, että monet eurooppalaisesta ohjausjaksosta tehdyt komission arvioinnit viittaavat siihen, että sen suosituksia on noudatettu vain vähän, mikä johtuu osittain ohjausjakson rajallisesta täytäntöönpanokelpoisuudesta, myös sosiaalipoliittisissa asioissa;

- B. ottaa huomioon, että Eurofoundin tutkimus¹ osoittaa, että kaikissa EU:n jäsenvaltioissa raportoidaan edelleen elinkustannuksiin liittyvistä vaikeuksista ja että 48 prosentilla vastaajista oli vaikeuksia saada rahat riittämään; ottaa huomioon, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on aiheuttanut EU:ssa humanitaarisen kriisin, energiakriisin ja talouskriisin ja pahentanut olemassa olevaa eriarvoisuutta; toteaa, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin mukaiset toimet auttaisivat luomaan laadukkaita työllistymismahdollisuuksia ja oikeudenmukaisia sosiaalisen suojelun järjestelmiä, jotka ovat keskeisiä tulevan selviytymiskyvyn parantamiseksi;
- C. ottaa huomioon, että EU:n työttömyysaste pysyi vakaana 6 prosentissa elokuussa 2022 mutta EU:n yrityksillä on vaikeuksia löytää tarvittavat taidot omaavia työntekijöitä; ottaa huomioon, että ammattitaitoisen henkilöstön ja kokeneiden johtajien saatavuus on suurin ongelma neljäsosalle EU:n pienistä ja keskisuurista yrityksistä (pk-yritykset), joiden osuus EU:n kaikista yrityksistä on 99 prosenttia²;
- D. ottaa huomioon, että Eurobarometri-tutkimus osoittaa, että sosiaalinen eriarvoisuus on ihmisten vakavin huolenaihe EU:ssa ja että tätä eriarvoisuutta ovat pahentaneet covid-19-pandemian sosiaaliset ja taloudelliset seuraukset sekä muut rakenteelliset ongelmat; ottaa huomioon, että suuret tuloerot voivat vaikuttaa haitallisesti talouskasvuun ja vaarantaa sosiaalisen yhteenkuuluvuuden; ottaa huomioon, että elinkustannusten nousu ja inflaation kiihtyminen, jota energian, polttoaineen, elintarvikkeiden ja välttämättömien hyödykkeiden hintojen valtava nousu kaikkialla Euroopassa ruokkii, luovat taloudellisen ja sosiaalisen kriisin; ottaa huomioon, että jo ennen pandemiaa 78 prosenttia ihmisistä EU:ssa toivoi kansallisilta hallituksiltaan enemmän toimia tuloerojen vähentämiseksi³; katsoo, että talouden ohjausjärjestelmän tuleva uudelleentarkastelu tarjoaa ainutlaatuisen tilaisuuden tukea sosiaalisia investointeja;
- E. ottaa huomioon, että köyhyys, myös työssäkäyvien köyhyys, on edelleen ongelma monissa jäsenvaltioissa; ottaa huomioon, että määräaikaisissa työsuhteissa olevilla työntekijöillä on paljon suurempi riski työssäkäyvien köyhyyteen kuin vakituisessa työsuhteessa olevilla; ottaa huomioon, että työssäkäyvien köyhyys oli EU:ssa 8,5 prosenttia vuonna 2010 ja lisääntyi 9 prosenttiin vuonna 2019 mutta pysyi vakaana vuosina 2020–2021 pandemian aikana toteutettujen ripeiden politiikkatoimien ansiosta; katsoo, että työssäkäyvien köyhyyttä on seurattava tiiviisti, erityisesti kun otetaan huomioon inflaation viimeaikainen kielteinen vaikutus reaali-palkkoihin; toteaa, että reaali-palkat ovat monissa EU:n jäsenvaltioissa edelleen alle kriisivuoden 2009 tason; ottaa huomioon, että yritysten voitot ja osingot olivat ennätyskellisen suuria vuoden 2022 toisella neljänneksellä; ottaa huomioon, että tilanne on pahin pienituloisten

¹ Eurofound, *The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper*, 2022.

² Eurostat, *Key Figures on European Businesses*, 2022 Edition, s. 10.

³ [Social Europe: Eurobarometer survey shows Europeans support stronger social policies and more social spending.](#)

työntekijöiden ja heikossa asemassa olevien ryhmien kohdalla mutta myös keskiluokan elintaso heikkenee nopeasti;

- F. ottaa huomioon, että työssäkäyvien ihmisten köyhyys- tai syrjäytymisriski oli EU:ssa 11,1 prosenttia vuonna 2021; ottaa huomioon, että yli 8 prosenttia ihmisistä käyttää edelleen yli 40 prosenttia käytettävissä olevista tuloistaan asumiseen ja että asunnottomien määrän vähentämisessä EU:n jäsenvaltioissa on edistytty vain vähän; ottaa huomioon, että sosiaalisen suojelun järjestelmiin kohdistuu kovia paineita lieventää kriisin sosiaalisia vaikutuksia ja varmistaa kohtuulliset elinolot kaikille sekä keskeisten palvelujen, kuten terveydenhuollon, koulutuksen ja asunnon, saatavuus; ottaa huomioon, että sosiaalipalvelut ovat edelleen epätasaisesti ja epätasa-arvoisesti kehittyneet EU:n eri osissa, niiden rahoitus on riittämätöntä eikä laatuvaatimuksia ole;
- G. ottaa huomioon, että ilmastonmuutos ja ympäristötuhot ovat pahentaneet eriarvoisuutta, sillä ne vaikuttavat suhteettomasti köyhiin ja haavoittuvimpiin ryhmiin; katsoo, että vihreän kehityksen ohjelman, jossa keskitytään vähähiiliseen ja ilmastoneutraaliin talouteen siirtymistä tukeviin investointeihin, on kuljettava käsi kädessä sellaisiin ihmisiin tehtävien investointien kanssa, joilla ei ole varaa muutokseen; katsoo, että on turvattava kestävä tulevaisuus kaikille;
- H. ottaa huomioon, että hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) viimeisimmän raportin mukaan ilmastonmuutos, ilmaston lämpeneminen ja biologisen monimuotoisuuden häviäminen kiihtyvät eksponentiaalisesti, mistä ovat osoituksena viimeaikaiset dramaattiset ja äärimmäiset sääilmiöt eri puolilla maailmaa; ottaa huomioon, että ihmiset Euroopassa kokevat yhä voimakkaammin ilmastonmuutoksen aiheuttaman ilmastohätätilan ja äärimmäisten sääilmiöiden vaikutukset; ottaa huomioon, että vuodeksi 2030 asetettuja hiilestä irtautumista koskevia tavoitteita on nostettu hiilineutraaliuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä; katsoo, että hillitsemis- ja sopeutumistoimien lisääminen johtaa unionin talouden ja kansallisten talouksien ja työmarkkinoiden perusteelliseen muutokseen;
- I. ottaa huomioon, että korkea inflaatio kaikkialla EU:ssa ja energian ja elintarvikkeiden hintojen nopea nousu rasittavat kotitalouksia ja pk-yrityksiä ja kurittavat eniten kaikkein heikoimmassa asemassa olevia pienituloisimpia ihmisiä; ottaa huomioon, että energiamarkkinaolosuhteet ja nopeat hinnankorotukset pahentavat energiaköyhyyttä, jolle yli 50 miljoonaa ihmistä EU:ssa oli alttiina jo vuonna 2019, ennen kuin pandemia alkoi; ottaa huomioon, että Euroopan keskuspankki (EKP) ennustaa, että inflaatio pysyy korkeana vuonna 2023 (yli 2 prosentin tavoitteen), ja että sen odotetaan jatkavan korkojen nostamista tulevana kuukausina; ottaa huomioon, että elinkustannuskriisi ja asuntomarkkinoiden vääristymät, kuten sijoittajavetoisuuden lisääntyminen, vaikuttavat kielteisesti asuntojen kohtuuhintaisuuteen ja saattavat lisätä asunnottomuutta entisestään;
- J. ottaa huomioon, että EU tarvitsee teollisuusstrategian, joka tekee sen teollisesta perustasta selviytymiskykyisemmän, sosiaalisesti vaikuttavamman ja ympäristön kannalta kestävämmän; toteaa, että sosiaalisesti oikeudenmukainen siirtymä ja teollisuuden tulevaisuus edellyttävät valtavia julkisia investointeja; katsoo, että tällainen strategia on ratkaisevan tärkeä ilmastotavoitteiden, erityisesti Pariisin sopimuksen, noudattamisen varmistamiseksi; katsoo, että EU:n teollisuusstrategian on kuljettava käsi

kädessä työelämää koskevan strategian kanssa; katsoo, että kaikissa oikeudenmukaisissa ja kestävässä tuotantomalleissa olisi asetettava työntekijät ja ammattiliitot sekä työntekijöiden edut ja pitkäaikainen asiantuntemus niiden kehityksen keskiöön niiden demokraattisen toiminnan varmistamiseksi;

- K. ottaa huomioon, että hyvin säänneltyä uusi digitaalitalous, tekoäly mukaan lukien, voi hyödyttää koko yhteiskuntaa parantamalla elämänlaatua ja työehtoja ja -oloja, säilyttämällä työpaikkoja ja luomalla uusia laadukkaita työllistymismahdollisuuksia samalla kun edistetään vaurautta ja helpotetaan siirtymistä kestävämpään, vakaampaan ja selviytymiskykyisempään talouteen;
- L. ottaa huomioon, että Eurofoundin mukaan vuonna 2017 Euroopan työpaikoista 20 prosenttia oli ”huonolaatuisia” ja ne lisäsivät työntekijöiden fyysiseen tai henkiseen terveyteen kohdistuvaa riskiä; ottaa huomioon, että OECD:n mukaan taloudellinen epävarmuus ja työpaikkojen epävarmuus ovat heikkoon mielenterveyteen liittyviä riskitekijöitä; ottaa huomioon, että pitkäaikaisiin laadukkaisiin työpaikkoihin investoiminen on avainasemassa pyrittäessä torjumaan työntekijöiden heikkoa mielenterveyttä;
- M. ottaa huomioon, että covid-19-pandemia on tuonut esiin tarpeen lisätä valppautta ja investointeja kaikissa jäsenvaltioissa sen varmistamiseksi, että ne ovat asianmukaisesti valmistautuneita tuleviin terveyskriiseihin ja pystyvät myös säilyttämään kaikkien muiden sairauksien ja terveysongelmien hoidon laadun; katsoo, että haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien tarpeisiin on kiinnitettävä erityistä huomiota;
- N. katsoo, että sukupuolten tasa-arvon ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen olisi oltava vuoden 2023 vuotuisen kestävä kasvun strategian ytimessä;
- O. ottaa huomioon, että ammattitaitoiset työntekijät, koulutus ja elinikäinen oppiminen ovat keskeisen tärkeitä Euroopan talouden kestävä ja oikeudenmukaisen siirtymän varmistamiseksi; katsoo, että uudelleen koulutus-, täydennyskoulutus- ja ammattikoulutusohjelmien on oltava kaikkien työntekijöiden, myös vammaisten työntekijöiden, saatavilla ja että niitä olisi myös mukautettava työntekijöiden tarpeisiin ja kykyihin;
- P. ottaa huomioon, että työntekijöillä on oikeus terveyden ja turvallisuuden suojelun korkeaan tasoon ja esteettömään työpaikkaan ja työympäristöön, jotka ovat Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja työterveys- ja työturvallisuusnormien mukaisia ja edistävät niiden täytäntöönpanoa;
- 1. korostaa, että covid-19-pandemian aikana toteutetut EU:n ripeät ja koordinoitut politiikkatoimet lievensivät talouden häiriöitä ja suojasivat väestöä kriisin haitallisimmilta seurauksilta; katsoo, että vaikka Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan seuraukset aiheuttavat monia uusia taloudellisia, sosiaalisia ja geopoliittisia haasteita EU:n taloudelle ja yhteiskunnalle, muut pitkäaikaiset sosiaaliset ongelmat, kuten köyhyys, sosiaalinen syrjäytyminen, ilmasto- ja biodiversiteettihäättilä ja eriarvoisuus, kasvavat edelleen ja niihinkin on puututtava;
- 2. tukee komission ja jäsenvaltioiden pyrkimystä koordinoida tiiviimmin EU:n politiikkatoimia, joilla lievennetään energian ja elintarvikkeiden korkeista hinnoista,

inflaatiosta, toimitusketjujen häiriöistä, kuten lääkepulasta, kasvavasta velkatasosta ja lainarahoituksen, myös asuntolainojen, kustannusten noususta eurooppalaisille kotitalouksille ja yrityksille, erityisesti pk-yrityksille ja yrittäjille, aiheutuvaa lyhyen aikavälin taakkaa; korostaa, että Euroopan unioni tarvitsee energiamallin, jolla varmistetaan vähähiilisten energialähteiden yleinen saatavuus ja poistetaan energiaköyhyys; korostaa, että sosiaaliset investoinnit ovat olennaisen tärkeitä kestävän kasvun mahdollistamiseksi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ja että kansallisilla sosiaaliturvajärjestelmillä on keskeinen vakautustehtävä; korostaa, että tarvitaan Euroopan suvereniteettirahasto, jotta voidaan varmistaa muun muassa, että kaikilla jäsenvaltioilla on joustovaraa vastata sosiaalisiin sekä ilmasto- ja ympäristöhaasteisiin;

3. korostaa, että kestävän talouskasvun tavoitteisiin on kuuluttava talouksiemme osallistavan sosioekologisen muutoksen varmistaminen ja sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristöön liittyvän epätasapainon ehkäiseminen torjumalla köyhyyttä, vähentämällä eriarvoisuutta ja luomalla kunnollisia työpaikkoja, joissa on riittävät palkat ja asianmukaiset työehdot ja -olot, samalla kun varmistetaan kestävän kehityksen tavoitteiden ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin noudattaminen;
4. on huolissaan siitä, että 21,7 prosenttia EU:n väestöstä on köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa ja että vaara koskee todennäköisemmin naisia ja nuoria aikuisia; toteaa, että yleistavoitetta, eli köyhydessä elävien määrän vähentämistä 15 miljoonalla, ei saavuteta, jos ei korjata kaikkein heikoimmassa asemassa olevien tilannetta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään kohdennettuja tapoja tukea pitkäaikaistyöttömiä ja asunnottomia sekä henkilöitä, jotka kohtaavat monialaisia esteitä ja monenlaista syrjintää; korostaa, että riittävä vähimmäistulo on edellytys sille, että ihmiset voidaan nostaa pois köyhyydestä; korostaa, että asunnottomuus on yksi sosiaalisen syrjäytymisen äärimmäisimmistä muodoista ja että asunnottomuuden torjuntaa käsittelevä eurooppalainen foorumi on keskeinen väline, jonka perimmäisenä tavoitteena on kitkeä asunnottomuus vuoteen 2030 mennessä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita hyväksymään kunnianhimoisia kansallisia strategioita, joihin sisältyy riittävä kansallinen ja EU:n rahoitus ja jotka perustuvat asunto ensin -periaatteeseen, jotta voidaan edistää asunnottomuuden ehkäisemistä ja tarjota kaikille mahdollisuus asianmukaiseen, turvalliseen ja kohtuuhintaiseen asuntoon; korostaa, että elinkustannuskriisin vuoksi eurooppalaisen lapsitakuun, vahvistetun nuorisotakuun ja vammaisten oikeuksia koskevan EU:n strategian täytäntöönpano kansallisella tasolla on entistäkin tärkeämpää; kehottaa komissiota toimimaan aktiivisemmin köyhyyden ja erityisesti lapsiköyhyyden ja työssäkäyvien köyhyyden torjunnassa; kehottaa komissiota pyrkimään siihen, että lapsitakuun täytäntöönpanoa seurataan tarkasti kaikissa jäsenvaltioissa;
5. korostaa, että laadukkaat ja hyvin rahoitetut julkiset palvelut, myös sosiaalipalvelut, edistävät keskeisiä demokraattisia arvoja, kuten perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien kunnioittamista, ja niillä on ratkaiseva rooli kriisien ratkaisemisessa; varoittaa, että haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää kohdennettuja sosiaalipalveluja tai joilla on rajallinen pääsy niihin, kohdistuu myös kielteisiä vaikutuksia, jotka vaikuttavat muiden tärkeiden julkisten palvelujen, kuten terveydenhuollon tai koulutuksen, saatavuuteen; kehottaa komissiota harkitsemaan mahdollisuutta tarkistaa yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen EU:n laatukehystä, jotta voidaan tukea jäsenvaltioiden pyrkimyksiä parantaa laadukkaiden

peruspalvelujen, erityisesti asumis-, energia-, liikenne-, vesi-, sanitaatio-, rahoituspalvelujen ja digitaalisen viestinnän, saatavuutta; kehottaa komissiota ottamaan sosiaaliset näkökohdat tehokkaammin huomioon valtiontukien alalla ja laajentamaan yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaa sen seuraavassa tarkistuksessa, jotta voidaan parantaa välttämättömien tavaroiden ja palvelujen saatavuutta ja laatua;

6. korostaa, että talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaisissa suosituksissa on investoitava riittävään vammaisavustukseen, joka on yhteensopiva muiden tulomuotojen kanssa, jotta voidaan vähentää vammaisten henkilöiden köyhyysriskiä;
7. katsoo, että sukupuolten tasa-arvoa koskevat politiikat on kytkettävä talouden ohjauksen ja hallinnan kaikkiin vaiheisiin ja valtavirtaistettava; korostaa tarvetta varmistaa sukupuolten tasa-arvo, syrjimättömyys ja sosiaalinen tasa-arvo työsuhteissa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita puuttumaan köyhyiden naisistumiseen sen kaikissa muodoissa erityisesti parantamalla työehtoja ja -oloja naisvaltaisilla aloilla; kehottaa lujittamaan sukupuolisensitiivisiä politiikkoja EU:n tasolla, mikä on olennaisen tärkeää sen varmistamiseksi, että elinkustannuskriisin vaikutukset eivät lisää sukupuolten eriarvoisuutta;
8. vaatii demokraattisempaa eurooppalaista ohjausjaksoa, jossa parlamentti osallistuu tiiviisti erityisesti makrotalous- ja sosiaalipolitiikan painopisteiden asettamiseen; katsoo, että tarkistetussa eurooppalaisessa ohjausjaksossa olisi noudatettava tavallista lainsäätämisyhteistyötä eli siitä olisi sovittava neuvoston ja parlamentin kesken; kehottaa komissiota kehittämään EU:hun sellaisen talouden ohjausjärjestelmän, joka perustuu solidaarisuuteen, yhdentymiseen, sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja lähentymiseen, sukupuolten tasa-arvoon, laadukkaisiin julkisiin palveluihin, mukaan lukien laadukas julkinen koulutusjärjestelmä kaikille, laadukkaisiin työpaikkoihin ja kestäväan kehitykseen;
9. on huolissaan nykyisen kriisin vakavista sosiaalisista ja työllisyysvaikutuksista erityisesti nuoriin; kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota varmistamaan, että jokainen eurooppalainen nuori pääsee koulutukseen ja palkalliseen harjoitteluun sekä työmarkkinoille; kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota asettamaan etusijalle työttömyyden torjunnan; kehottaa siksi komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan eurooppalaista hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäistä tukivälinettä (SURE), jotta voidaan tukea työajan lyhentämisyhteistyötä, työntekijöiden toimeentuloa ja työntekijöitä, jotka lomautettaisiin muun muassa energian hintojen nousun vuoksi, ja lieventää epäsymmetristen häiriöiden vaikutuksia;
10. kannattaa siirtymistä kestäväan, osallistavaan ja selviytymiskykyiseen kasvumalliin, joka tukee ylöspäin suuntautuvaa sosiaalista lähentymistä ja vahvistaa EU:n talouden ja yhteiskuntien kestäväa kehitystä ja selviytymiskykyä; panee tyytyväisenä merkille Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täysimääräisessä täytäntöönpanossa tänä vuonna saavutetun edistyksen mutta odottaa vielä, että pilari pannaan täysimääräisesti täytäntöön, mukaan lukien sen asiaankuuluvat yleistavoitteet vuodelle 2030, sosiaalista edistystä koskeva pöytäkirja ja sellaisten tulevaisuuteen suuntautuvien investointien edistäminen, joissa keskitytään oikeudenmukaiseen vihreään siirtymään ja digitaaliseen siirtymään, joilla on vahva sosiaalinen ulottuvuus, sukupuolten tasa-arvo mukaan lukien;

11. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että EU:n tulevilla rahoitusaloitteilla teollisuuden ja suvereniteetin tukemiseksi varmistetaan pitkän aikavälin kestävä kasvu ja sosiaalinen edistys; pitää olennaisen tärkeänä, että kaikkiin tuleviin rahoitusvälineisiin sisällytetään seuraavat olennaiset näkökohdat:
- sosiaalinen oikeudenmukaisuus ohjaavana periaatteena, jotta voidaan parantaa EU:n kykyä selviytyä terveyteen ja hyvinvointiin kohdistuvista kasvavista uhkista;
 - voimakas keskittyminen työntekijöihin siten, että investoinneilla luodaan laadukkaita työpaikkoja, jotta voidaan parantaa alemman ja keskiluokan tilannetta ja tuoda konkreettisia etuja työntekijöille ja yhteisöille, jotka jäävät usein huomiotta ja jätetään jälkeen;
 - ympäristöoikeudenmukaisuus hankkeiden oikeudenmukaisen jakautumisen varmistamiseksi, jotta voidaan hyödyttää heikommassa asemassa olevia yhteisöjä, joihin liian vähäinen investoiminen kriittiseen infrastruktuuriin, saastuminen ja ilmastonmuutos vaikuttavat suhteettomasti;
12. panee merkille tarkistetun eurooppalaisen ohjausjakson, johon sisältyy laajempi soveltamisala ja tehostettu monenvälinen valvonta, jotta voidaan varmistaa kestävyys ja keskeiset investoinnit samalla kun varmistetaan julkisen talouden vakaus ja otetaan huomioon kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien kautta toteutettavat uudistukset ja investoinnit, Euroopan siirtyminen puhtaaseen energiaan REPowerEU-ohjelman ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden avulla; katsoo, että EU:n finanssipoliittisten sääntöjen olisi mahdollistettava tarvittavat julkiset investoinnit ja rahoitus oikeudenmukaiselle siirtymiselle hiilettömään talouteen sekä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden asianmukainen täytäntöönpano; korostaa, että vaikka julkista velkaa on vähennettävä kohtuullisessa ajassa, pienemmät tai velkaantuneemmat jäsenvaltiot tarvitsevat joustavampia yksilöllisiä sopeuttamisurina, jotka antavat niille riittävästi finanssipoliittista liikkumavaraa toteuttaa sosiaalisesti oikeudenmukaisen vihreän ja digitaalisen siirtymän edellyttämiä investointeja ja uudistuksia tavalla, jossa ketään ei jätetä jälkeen; muistuttaa jäsenvaltioita niiden sitoumuksesta toteuttaa uudistuksia ja investointeja, joilla edistetään EU:n taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä kestävä ja osallistavaa kasvua, lievennetään kriisin sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia, erityisesti niitä, jotka kohdistuvat haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, sekä edistetään Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa niiden kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla; korostaa jäsenvaltioiden sitoutumista jatkaa tätä täytäntöönpanoa EU:n ja kansallisella tasolla eriarvoisuuden vähentämiseksi, kohtuullisten palkkojen puolustamiseksi sekä sosiaalisen syrjäytymisen ja köyhyyden torjumiseksi samalla kun ne pyrkivät torjumaan lapsiköyhyyttä ja puuttumaan sosiaalisen syrjäytymisen riskeihin, jotta voidaan edistää ylöspäin suuntautuvaa taloudellista ja sosiaalista lähentymistä ja laadukkaiden työpaikkojen luomista;
13. muistuttaa, että eurooppalaiseen ohjausjaksoon olisi edelleen sisällytettävä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteet, mukaan lukien lastenhoitoa ja lasten tukemista koskeva periaate 11; korostaa, että maksuttomien ja laadukkaiden palvelujen, kuten varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja terveydenhuollon, saatavuus sekä

asianmukaisten asuntojen ja terveellisen ravinnon saatavuus ovat välttämättömiä edellytyksiä yhtäläisten mahdollisuuksien varmistamiseksi ja köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi; toteaa, että lapsiköyhyyden torjuminen edellyttää asianmukaisesti rahoitettuja, kattavia ja yhdenmukaisia toimenpiteitä sekä eurooppalaisen lapsitakuun täytäntöönpanoa kansallisella tasolla; kehottaa jälleen lisäämään eurooppalaisen lapsitakuun rahoitusta vähintään 20 miljardilla eurolla ja kehottaa jäsenvaltioita osoittamaan vähintään 5 prosenttia niille osoitetuista ESR+:n määrärahoista lapsiköyhyyden torjuntaan ja lasten hyvinvoinnin edistämiseen;

14. korostaa tarvetta vahvistaa eurooppalaisen ohjausjakson sosiaalista ulottuvuutta ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa, erityisesti kun otetaan huomioon talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelu ja tuleva poikkeuslausekkeen soveltamisen loppuminen; kehottaa komissiota harkitsemaan säädöksen esittämistä sosiaalisen lähentymisen kehyksestä, jotta voidaan seurata sosiaalisen lähentymisen riskejä, estää muiden politiikkatoimien tai talouden häiriöiden kielteiset sosiaaliset heijastusvaikutukset ylöspäin tapahtuvaan sosiaaliseen lähentymiseen, havaita mahdolliset takaiskut Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin asianmukaiselle täytäntöönpanolle ja asettaa sosiaalisia tavoitteita; katsoo, että sosiaalisiin eroihin liittyvät riskit olisi sisällytettävä maakohtaisiin suosituksiin ja otettava huomioon määriteltäessä julkisen talouden sopeuttamisuraa;
15. korostaa, että tarvitaan julkisia ja yksityisiä investointeja laadukkaiden työpaikkojen luomisen edistämiseksi ja pk-yritysten tukemiseksi; korostaa, että on tärkeää kehittää työntekijöiden oikeanlaisia taitoja ja pätevyksiä, jotta voidaan vastata ammattitaitoisten työntekijöiden kysyntään vihreän ja digitaalisen siirtymän aikana; tukee edelleen komissiota sen pyrkimyksissä parantaa työehtoja ja -oloja ja eurooppalaisten työnantajien ja työntekijöiden suojelua edistämällä ja kannustamalla työmarkkinaosapuolten vuoropuheluprosesseja ja työehtosopimusneuvottelujen kattavuutta; panee tyytyväisenä merkille, että komissio on sisällyttänyt työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua ja työehtosopimusneuvotteluja koskevat säännökset vuosien 2020–2021 maakohtaisiin suosituksiin; pitää valitettavana, että vaikka työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu sisällytettiin 15 maakohtaiseen suositukseen vuonna 2020, vuonna 2022 se esiintyi vain kahdessa maakohtaisessa suosituksessa; kehottaa komissiota edistämään työehtosopimusneuvotteluja, työpaikkademokratiaa ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua eurooppalaisen ohjausjakson ja erityisesti maakohtaisten suositusten avulla, jotta varmistetaan kohtuulliset palkat työehtosopimusneuvottelujen avulla;
16. korostaa, että on tärkeää arvioida paremmin eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä seurattavien nykyisten ja uusien politiikkojen ja uudistusten jakaumavaikutuksia; kehottaa komissiota asettamaan kansallisille uudistusohjelmille jakaumavaikutusten arviointia koskevia vaatimuksia; huomauttaa, että julkisen talouden vakauttaminen voi olla oikeudenmukaista ja kestävää vain, jos uudelleen kohdennettujen menojen tai tulonsiirtojen jakaumavaikutus on kalibroitu hyvin ja se auttaa vähentämään sosiaalista, taloudellista ja alueellista eriarvoisuutta; kehottaa komissiota ehdottamaan menetelmiä ja selkeitä tavoitteita laadukkaiden työpaikkojen luomiselle; muistuttaa jäsenvaltioita vaatimuksista sisällyttää kansallisiin uudistusohjelmiin selvitys siitä, miten toimenpiteiden odotetaan edistävän sukupuolten tasa-arvoa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia kaikille sekä näiden tavoitteiden valtavirtaistamista;

17. katsoo, että tarkistettu sosiaali-indikaattoreiden tulostaulu ei välttämättä kata asianmukaisesti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin 20:tä periaatetta; kehottaa siksi komissiota harkitsemaan sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun tarkistamista ja parantamista sisällyttämällä siihen asiaankuuluvia indikaattoreita, jotka liittyvät esimerkiksi sosiaaliseen hyvinvointiin, ja eri tekijöiden, kuten sukupuolen, iän ja tulojen, mukaan jaoteltuja tietoja, jotta voidaan dynaamisen arvioinnin avulla tunnistaa sosiaaliset erot ja politiikkatoimien vaikutukset eri ryhmiin, erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin; kiinnittää huomiota siihen, että on tärkeää ottaa käyttöön indikaattoreita, jotka kuvastavat kaikkia eriarvoisuuden suuntauksia ja syitä, kuten indikaattoreita, jotka koskevat yhtäläisiä mahdollisuuksia, laadukasta työllisyyttä, vaurauden jakautumista, laadukkaiden julkisten palvelujen yleistä saatavuutta, mukaan lukien energia, vesi ja sanitaatio, riittäviä eläkkeitä, asunnottomuutta, vähimmäistulojärjestelmiä, ammattitauteja (myös mielenterveysongelmia) ja työttömyysetuuksia, sekä indikaattoreita, joilla mitataan ympäristön pilaantumisen ja ilmastomuutoksen sosiaalisia vaikutuksia; muistuttaa komissiota siitä, että köyhyys- ja syrjäytymisriskiä koskeva indikaattori ei kata eriarvoisuuden laajempia ja monimutkaisempia syitä;
18. panee merkille komission tiedonannon, jossa tehdään linjauksia talouden ohjausjärjestelmän tarkistamisesta, jotta voidaan vahvistaa velkakestävyyttä ja edistää kestävää ja osallistavaa kasvua investointien ja uudistusten avulla; kehottaa komissiota arvioimaan, mitkä menot ja investoinnit ovat tarpeen sosioekonomisten pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi ja ovat välttämättömiä kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman välitavoitteiden saavuttamiseksi, ja ehdottamaan myös tähän arviointiin perustuvaa uutta liiallisia alijäämiä koskevaa laskentaa, jotta voidaan lisätä oikeudenmukaisuutta vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä, sosiaalisessa palautumiskyvyssä ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa samalla kun varmistetaan julkisen talouden kestävyys jäsenvaltioissa; katsoo, että verojärjestelmät olisi suunniteltava siten, että vähennetään eriarvoisuutta, edistetään oikeudenmukaisuutta ja suojellaan kotitalouksia, ja katsoo, että ne olisi tasapainotettava, jotta järjestelmät olisivat oikeudenmukaisempia ja tehokkaampia; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ryhtymään tehokkaisiin toimiin veronkierron ja veropetosten torjumiseksi merkittävänä keinona vähentää taloudellista eriarvoisuutta ja parantaa verotulojen keruuta jäsenvaltioissa; muistuttaa, että suurten monikansallisten yritysten efektiivisen vähimmäisverokannan käyttöönotto Euroopan unionissa voi auttaa puuttumaan veropolkumyyntiin ja varmistaa, että kaikki yritykset maksavat oikeudenmukaisen osuutensa veroista, jotka kannetaan niiden toiminnan EU:ssa tuottamista voitoista;
19. on huolissaan nykyisestä taloustilanteesta, lähitulevaisuuden ennusteista ja inflaatiota pienempien palkankorotusten mahdollisista vaikutuksista elintasoon EU:ssa; katsoo, että ostovoiman lisääminen on yksi keino varmistaa talouden elpyminen, mutta toteaa, että yleisesti ottaen palkkojen nousu ei pysy inflaation vauhdissa seuraavan vuoden aikana, jolloin työntekijöiden ostovoima vähenee; palauttaa mieliin, että kohtuulliset palkat ovat olennaisen tärkeä väline, jolla kotitalouksia voidaan auttaa pysymään energian hintojen nousun tasalla; kehottaa jäsenvaltioita torjumaan mataliin palkkoihin ja huonoihin työehtoihin ja -oloihin perustuvia kilpailukäytäntöjä ja panemaan pikaisesti

täytäntöön vähimmäispalkkadirektiivin⁴ säännökset, jotta vähimmäispalkat nostetaan suosituksen mukaisesti vähintään 60 prosenttiin maan bruttomediaanipalkasta tai 50 prosenttiin bruttokeskiarvosta; kehottaa komissiota pyrkimään parantamaan elinoloja ja seuraamaan vähimmäispalkkoihin liittyvää tilannetta ja varmistamaan, että matalat palkat ja erityisesti vähimmäispalkat heijastavat korkealle kohonneita elinkustannuksia; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan riittävän vähimmäispalkan, jotta voidaan saavuttaa kohtuullinen elintaso, vähentää työssäkäyvien köyhyyttä ja edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja ylöspäin suuntautuvaa sosiaalista lähentymistä ja samalla kaventaa sukupuolten palkkaeroa; korostaa, että jotta voidaan lisätä keskitulotason ryhmään kuuluvien kotitalouksien osuutta, nämä toimet olisi yhdistettävä politiikkatoimiin, joilla laajennetaan työehtosopimusneuvottelujen kattavuutta ja lisätään ammattiyhdistyksiin kuuluvien määrää;

20. kehottaa komissiota arvioimaan EU:n julkisia hankintoja koskevan direktiivin mahdollista tarkistamista, jotta voidaan vahvistaa työehtosopimusneuvottelujen kattavuutta edellyttämällä, että yritykset noudattavat työehtosopimuksia, mukaan lukien sosiaalilausekkeen vahvistaminen, ja suosimaan yrityksiä, jotka kunnioittavat työntekijöiden oikeuksia ja sosiaalisia oikeuksia, jättämällä tarjouskilpailujen ulkopuolelle yritykset, joille on määrätty seuraamuksia järjestäytymisen estämistä koskevista käytännöistä;
21. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan kunnolliset palkat ja laadukkaat työpaikat sekä kunnolliset työehdot ja -olot ja edistämään sekä hyvää fyysistä terveyttä että mielenterveyttä muun muassa työturvallisuuden kautta; muistuttaa tässä yhteydessä työ- ja yksityiselämän tasapainon merkityksestä ja oikeudesta olla tavoittamattomissa erityisesti nyt, kun työ- ja yksityisen ympäristön rajat hämärtyvät entisestään etätöiden kehittymisen myötä; pitää myönteisenä neuvoston ja parlamentin välistä sopimusta palkkauksen läpinäkyvyyttä koskevasta direktiivistä⁵ ja kehottaa panemaan sen ripeästi täytäntöön; kehottaa jäsenvaltioita arvioimaan samanarvoista työtä objektiivisten sukupuolineutraalien kriteerien mukaisesti;
22. suhtautuu myönteisesti sopimukseen sosiaalisen ilmastonrahaston hyväksymisestä kunnianhimoisena alkuna pyrittäessä puuttumaan vaikutuksiin, joita päästökaupan laajentamisella rakennus- ja tieliikennealalle on heikossa asemassa oleviin kotitalouksiin, liikenteen käyttäjiin ja mikroyrityksiin; korostaa, että yleisenä tavoitteena on edistää oikeudenmukaista siirtymää kohti ilmastoneutraaliutta, jossa ketään ei jätetä jälkeen; kehottaa ottamaan käyttöön lisää välineitä, joilla puututaan ilmastonmuutoksen ja ympäristön pilaantumisen eriarvoisiin vaikutuksiin eri tuloryhmiin sekä yhteiskunnallisiin seurauksiin, joita yhteiskuntiemme muuttamisella ilmastoneutraaleiksi on; korostaa, että on kiireellisesti hyväksyttävä välineitä, joiden avulla kaikki yhteiskunnan osat voivat hyötyä ilmastoneutraalin talouden eduista ja joilla suojellaan kotitalouksia, haavoittuvia liikenteen käyttäjiä ja mikroyrityksiä sekä ilmastonmuutoksen että saastumisen vaikutuksilta; vaatii, että sosiaali- ja

⁴ Direktiivi (EU) 2022/2041, annettu 19. lokakuuta 2022, riittävistä vähimmäispalkoista Euroopan unionissa (EUVL L 275, 25.10.2022, s. 33).

⁵ Ehdotus direktiiviksi miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisen lujittamisesta palkkauksen läpinäkyvyyden ja täytäntöönpanomekanismien avulla (COM(2021)0093 final).

ympäristöpolitiikat ja -tavoitteet on otettava mukaan samanarvoisesti talouspolitiikan ja talouden tavoitteiden kanssa; on tässä yhteydessä vakuuttunut siitä, että vakaus- ja kasvusopimus on vanhentunut eikä tarjoa tarvittavaa joustavuutta tai rakennetta, jotta voitaisiin luoda uusi kehys kestävän kehityksen ja sosiaalisen edistyksen hallinnoimiseksi EU:ssa; kehottaa komissiota turvaamaan oikeuden terveyteen ja terveelliseen ympäristöön EU:n tasolla, koska tämä oikeus on olennaisen tärkeä useimpien muiden perusoikeuksien toteutumisen varmistamiseksi ja osallistavan siirtymän saavuttamiseksi;

23. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita hyödyntämään sosiaalista ilmastorahastoa ja luomaan perustan vihreiden sosiaalisen suojelun järjestelmien kehittämiseksi kansallisella tasolla EU:n tuella, jotta voidaan vahvistaa sosiaalista selviytymiskykyä ilmastonmuutoksen ja ympäristön tilan heikkenemisen vaikutuksia vastaan puuttamalla työpaikkoja ja elinoloja koskeviin vihreän politiikan sivuvaikutuksiin, ja varmistamaan, että asianomaiset yhteisöt ovat täysin valmistautuneita uusiin työmarkkinoihin; huomauttaa, että näihin järjestelmiin voitaisiin sisällyttää seuraavia näkökohtia:
- a) ilmastonmuutokseen liittyvistä tapahtumista kärsivien ihmisten sosiaalinen terveysuojelu,
 - b) työttömyysturva, jota täydennetään aktiivisella työvoimapolitiikalla niitä työntekijöitä varten, jotka menettävät työaikaansa tai työpaikkansa äärimmäisten ilmasto-olosuhteiden tai niihin liittyvien tapahtumien vuoksi tai jotka irtisanotaan hiili-intensiivisten teollisuudenalojen sulkemisen vuoksi,
 - c) julkiset työohjelmat, jotka tarjoavat tukea käteisenä tai luontoissuorituksina ja edistävät omaisuuden ja infrastruktuurin kunnostamista samalla kun työntekijöiden taitoja ja työllistettävyyttä parannetaan ja varmistetaan, että heillä on välineet integroitua paikallisille tai uusille työmarkkinoille,
 - d) sosiaaliavustukset ilmastohäiriöistä kärsiville ihmisille tukemaan heidän tulojaan ja elintarviketurvaansa,
 - e) työllisyystakuujärjestelmät ja koulutus tai ammatillinen uudelleenkoulutus, jotka luovat uusia mahdollisuuksia työntekijöille ja yhteisöille, jotka eivät voi enää ansaita toimeentuloaan aiemmalla toiminnallaan ympäristönsuojelutoimenpiteiden vuoksi, ja varmistavat, että he voivat edelleen päästä työmarkkinoille,
 - f) osaamisen kehittämis- ja ennakkoimisstrategiat yleisen, alakohtaisen ja ammattikohtaisen osaamisen parantamiseksi vihreässä taloudessa,
 - g) rahoitusjärjestelmät, joilla tuetaan kotitalouksia energiatehokkuutta parantavissa korjauksissa energiaköyhyyden torjumiseksi;
24. korostaa, että pk-yritysten tukeminen, myös tarpeettoman hallinnollisen taakan vähentäminen, on olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että pk-yritykset voivat täysin mukauttaa toimintaansa vihreään siirtymään ja säilyttää työntekijänsä, erityisesti startup-yritysten tapauksessa, samalla kun turvataan työntekijöiden ja ympäristön suojelun korkein taso ja autetaan eurooppalaisia työnantajia investoimaan kestävään kasvuun ja laadukkaiden työpaikkojen luomiseen;

25. kehottaa komissiota ehdottamaan direktiiviä etätöitä koskevien ehtojen sääntelemiseksi koko EU:ssa ja varmistamaan kunnolliset työehdot ja -olot digitaalitaloudessa; katsoo, että oikeus olla tavoittamattomissa on olennaisen tärkeä työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien, erityisesti naistyöntekijöiden ja epätyypillisissä työsuhteissa olevien työntekijöiden, henkisen hyvinvoinnin varmistamiseksi, ja sitä olisi täydennettävä direktiivillä työhön liittyvistä psykososiaalisista riskeistä ja hyvinvoinnista; kehottaa komissiota ehdottamaan työmarkkinaosapuolia kuullen direktiiviä vähimmäisvaatimuksista ja -ehdoista, jotta varmistetaan, että oikeus olla tavoittamattomissa todella toteutuu kaikkien työntekijöiden kohdalla; korostaa, että kesäkuussa julkaistava komission aloite kattavasta lähestymistavasta mielenterveyteen tarjoaa hyvän tilaisuuden panna alulle nämä direktiivit;
26. korostaa, että työikäisen väestön vähentyessä tarvitaan poliitikkoja, jotka tuovat enemmän ihmisiä työmarkkinoille; katsoo, että maahanmuuttajien integroiminen työmarkkinoille vaikuttaa myönteisesti työvoiman tarjontaan, vähentää työvoimapulaa ja edistää korkeampaa työllisyysastetta⁶; panee kuitenkin merkille, että siirtotyöläiset kärsivät edelleen epätasa-arvoisesta kohtelusta ja työntekijöiden hyväksikäytöstä; korostaa, että kaikkia siirtotyöläisiä on suojeltava hyväksikäytöltä muun muassa takaamalla heille oikeussuojan ja oikeussuojakeinojen tosiasiallinen saatavuus; katsoo, että tämä on yhdistettävä muihin politiikkatoimiin, jotka mahdollistavat terveellisemmän työuran ja joilla parannetaan työehtoja ja -oloja ja mukautetaan työmarkkinoita paremmin työntekijöiden muuttuviin tarpeisiin eri elämänvaiheissa;
27. kehottaa ottamaan haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät paremmin mukaan eurooppalaiseen ohjauksjaksoon, panemaan täytäntöön nuorten ja ikääntyneiden työllisyyttä tukevia toimenpiteitä ja parantamaan vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia sekä ottamaan käyttöön tehokkaita välineitä syrjinnän ehkäisemiseksi; korostaa, että on tärkeää toteuttaa toimenpiteitä kolmansien maiden kansalaisten kotouttamiseksi, mihin kuuluu esimerkiksi kielenoppiminen, sillä se on viestinnän perusta kaikessa liiketoiminnassa ja mahdollistaa osallistumisen ammatilliseen koulutukseen ja uudelleen koulutukseen asiaankuuluvien taitojen kehittämiseksi;
28. korostaa, että työnantajien on edistettävä sukupolvien välisiä yhteyksiä yrityksessä ja ylisukupolvista oppimista nuorten ja ikääntyneiden välillä; korostaa, että iäkkäämmät työntekijät voivat auttaa yritystä kehittämään uusia tuotteita ja palveluja, jotta ne voivat mukautua ikääntyvän yhteiskunnan tarpeisiin luovemmin ja tuottavammin; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita luomaan kannustimia, joilla kannustetaan tietämyksen siirtoon sukupolvien välillä, ja toteuttamaan erityistoimenpiteitä, joilla helpotetaan nuorten työllisyyttä ja toisaalta varhaiseläkkeelle siirtymistä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kuulemaan nuorisjärjestöjä ja ottamaan poliitikkojen arvioinnissa huomioon mahdolliset vaikutukset nuoriin;
29. on huolissaan koulupudokkaiden suuresta määrästä, sillä he ovat vaarassa joutua työttömiksi ja ruokkia sukupolvien yli periytyvän köyhyyden kierrettä, ja toteaa, että 11,4 prosenttia nuorista miehistä ja 7,9 prosenttia nuorista naisista EU:ssa keskeytti koulutuksensa vuonna 2021; kehottaa komissiota koordinoimaan yhdessä jäsenvaltioiden, kansalaisyhteiskunnan ja sidosryhmien kanssa asianmukaisten

⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migrant_integration_statistics.

ratkaisujen täytäntöönpanoa lasten ja nuorten pitämiseksi koulun penkillä; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan nuorten pääsyn palkallisiin, laadukkaisiin ja osallistaviin työharjoitteluihin ja oppisopimuskoulutuksiin; vaatii, että nuorten on saatava asianmukaisia ja laadukkaita ensimmäisiä työkokemuksia, mahdollisuuksia taitojen parantamiseen ja uusia tutkintoja ja pätevyksiä; tuomitsee palkattomat harjoittelut yhtenä nuorten työntekijöiden hyväksikäytön muotona ja heidän oikeuksiensa loukkaamisena ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita yhteistyössä parlamentin kanssa ja toissijaisuusperiaatetta noudattaen lakkauttamaan palkattomat harjoittelut ja ehdottamaan yhteistä oikeudellista kehystä, jolla varmistetaan oikeudenmukainen korvaus harjoittelusta ja oppisopimuskoulutuksesta, jotta vältetään hyväksikäyttöön perustuvat käytännöt; tuomitsee nollatuntisopimusten käyttämisen ja kehottaa jäsenvaltioita tukemaan työnantajia, jotka tarjoavat harjoittelu- ja oppisopimuspaikkoja vammaisille nuorille; kehottaa komissiota arvioimaan uudelleen nykyisiä eurooppalaisia välineitä, kuten harjoittelun laatupuitteita ja laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisia puitteita, ja sisällyttämään niihin nuorille osoitettavia tarjouksia koskevat laatukriteerit, mukaan lukien harjoittelijoille maksettavan kohtuullisen korvauksen periaate, sosiaalisen suojelun saatavuus, kestävä työllisyys ja sosiaaliset oikeudet;

30. on huolissaan Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskukseen (Cedefop) osaamispolitiikkaa koskevien analyysien ja suositusten ja EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla toteutettavien politiikkojen välisestä eroista, jotka saattavat aiheuttaa tehottomuutta; kiinnittää huomiota Cedefopin raporteissa esitettyyn näyttöön taitojen alikäytöstä, ylipätevyydestä, vähäisestä osaamiskysynnästä ja vaativuudesta monissa eurooppalaisissa työpaikoissa sekä digitaalisten taitojen suhteellisen vaatimattomasta tasosta Euroopassa, mikä voi haitata digitaalista siirtymää ja vaikuttaa Euroopan kilpailukykyyn; kehottaa komissiota esittämään ehdotuksia ja koordinoimaan politiikkatoimia, jotka osaltaan lisäävät digitaalisesti vaativampien työpaikkojen määrää ja helpottavat sellaisten kannustimien suunnittelua, joilla edistetään työntekijöiden digitaalista täydennyskoulutusta, mukaan lukien koulutus ja elinikäinen oppiminen; korostaa, että tällaisten aloitteiden olisi kohdistuttava myös haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin ja vähemmistöihin, jotta helpotetaan kaikkien pääsyä työmarkkinoille, koska 45 prosenttia EU:n työntekijöistä arvioi tarvitsevansa uusia tietoja ja taitoja työpaikkansa uuden digitaaliteknologian vuoksi;
31. muistuttaa, että laadukkaiden työpaikkojen luominen ja työssä pysymistä koskevien strategioiden täytäntöönpano ovat paras tapa houkutellessa ammattitaitoisia työntekijöitä ja kannustaa työnantajia investoimaan työntekijöihinsä; painottaa, että Cedefopin raporteissa korostetaan, että rekrytointivaikeudet (myös ammattitaidon kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuuden vuoksi) johtuvat myös merkittävässä määrin työpaikkojen huonosta laadusta, ihmislähtöisen henkilöstöpolitiikan puutteesta ja hyödyntämättömistä työnsuunnittelumahdollisuuksista; kehottaa komissiota myötävaikuttamaan Euroopan pätevyysvajeiden korjaamiseen ja tarkistamaan täydennys- ja uudelleen koulutuspolitiikkaansa Cedefopin havaintojen perusteella; korostaa, että elinikäistä koulutusta ja ammatillista uudelleen koulutusta on ehdottomasti tuettava enemmän vuoden 2030 tavoitteen mukaisesti, jonka mukaan vähintään 60 prosenttia aikuisista osallistuu vuosittain koulutukseen;

32. korostaa, että ennakoiti työmakkinoilla johtaa kestävampiin talouksiin, ja toteaa, että tämä edellyttää aktiivista työmakkinapolitiikkaa, mukaan lukien täydennys- ja uudelleenkoulutus, sekä vahvoja sosiaalisen suojelun järjestelmiä; on huolissaan työvoimapulasta, josta raportoidaan monissa ammattiteissa, erityisesti luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan (STEM) pätevyyksissä, koulutuksessa ja terveydenhuollossa; korostaa tarvetta parantaa näiden ammattien työehtoja ja -oloja, mikä auttaisi myös vähentämään työvoimapulaa, sekä tarvetta vahvistaa EU:n koulutusohjelmia ja tukea työntekijöiden ja opettajien pyrkimyksiä kouluttaa oikeanlaisia taitoja;
33. kehottaa varmistamaan EU:n vihreässä teollisuusstrategiassa, että tulevaisuuden työpaikat ovat vihreitä, mutta myös kunnollisia, hyvin palkattuja ja perustuvat hyviin työehtoihin ja -oloihin, työterveyteen ja -turvallisuuteen, vahvaan sosiaaliseen suojeluun ja sukupuolten tasa-arvoon; kehottaa myös varmistamaan, että ihmisille maksetaan riittävä korvaus heidän pätevyytensä ja todistetun osaamisensa mukaisesti; korostaa, että on tarpeen varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset, jotta voidaan edistää sosiaalista ja taloudellista lähentymistä ja estää jäsenvaltioiden erilaisista finanssipoliittisista valmiuksista johtuva kasvava kuilu julkisissa investoinneissa ja tuessa; kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään asianmukaisesti oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja muita asiaankuuluvia EU:n rahastoja ja alustoja sen varmistamiseksi, että vihreän siirtymän seurauksena asteittain katoavat työpaikat korvataan laadukkailla työpaikoilla samoilla aloilla; korostaa tässä yhteydessä kiertotalouden potentiaalia sekä roolia, joka julkisilla hankinnoilla olisi oltava työehtosopimusneuvottelujen ja hyvien työehtojen ja -olojen edistämässä; korostaa, että EU:n vihreästä teollisuuspolitiikasta voi lähivuosina tulla yksi tärkeimmistä työpaikkojen luomisen lähteistä Euroopassa sekä kehittyvillä että perinteisillä aloilla, ja toteaa tämän kertovan siitä, että kestävä taloudellinen toiminta on työvoimavaltaisempaa kuin toiminta, joka sillä korvataan; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että EU:n teollisuussuunnitelmalla saavutetaan oikeudenmukainen siirtymä ja sen tavoitteet, esimerkiksi luodaan laadukkaita ja hyväpalkkaisia työpaikkoja, joissa on oikeudenmukaiset työehdot ja -olot, ja edistämään työehtosopimusneuvotteluita ja työehtosopimusten noudattamista;
34. muistuttaa eurooppalaisten, kansallisten ja alakohtaisten työmakkinaosapuolten ratkaisevasta roolista muutoksen ennakoinnissa; korostaa, että ammattiliitoille ja työntekijöiden edustajille on tiedotettava taajaan ja niitä on kuultava päätöksentekoprosesseissa, jotta varmistetaan oikeudenmukaiset siirtymät; kehottaa jäsenvaltioita kuulemaan työmakkinaosapuolia kansallisten suunnitelmien (kansallisten uudistusohjelmien, vakaus-/lähentymisohjelmien tai kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien) suunnittelun ja täytäntöönpanon yhteydessä; korostaa työehtosopimusneuvottelujen ratkaisevaa roolia korkeimpien työterveyttä ja -turvallisuutta koskevien normien varmistamisessa, osaamisen kehittämisessä ja muutoksen strategisessa ennakoinnissa; korostaa, että unionin ja kansainväliset ihmisoikeudet takaavat kaikille työntekijöille oikeuden järjestäytyä, muodostaa ammattiliittoja ja liittyä niihin, osallistua työehtosopimusneuvotteluihin ja ryhtyä työtaistelutoimiin oikeuksiensa puolustamiseksi sekä nauttia työehtosopimusten tarjoamasta suojasta; kehottaa jäsenvaltioita kumoamaan kaikki kansalliset lait, jotka haittaavat työehtosopimusneuvotteluita, ja varmistamaan myös, että ammattiliitot pääsevät työpaikoille järjestäytymistä, tiedonjakoa, kuulemista ja työntekijöiden edustuksen vahvistamista varten;

35. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

PERUSTELUT

Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso ja vuoden 2023 vuotuisen kestävä kasvun strategian työllisyyteen liittyvät ja sosiaaliset näkökohdat ovat erityisen tärkeitä, kun otetaan huomioon Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen aiheuttama inflaation kiihtyminen ja elinkustannusten nousu. Vain vuosi sitten suurin huolenaiheemme olivat covid-19-pandemian aiheuttama sosiaalinen ja taloudellinen kriisi sekä ilmastonmuutoksesta ja digitalisaatiosta mahdollisesti johtuva eriarvoisuus ja sosiaalinen epätasapaino. Nyt vuonna 2023 luutellaan on lisättävä Euroopan sosiaalinen ja taloudellinen tilanne, jossa suurimmalla osalla perheistä ei ole varaa maksaa kaasu- ja sähkölaskujaan, vaan heidän on valittava perheensä ruokkimisen ja kotinsa lämmittämisen välillä. Lisäksi inflaation sekä elintarvikkeiden ja energian hintojen nousu vaikuttaa heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin, mikä puolestaan lisää eriarvoisuutta ja pahentaa köyhyyttä, erityisesti energiaköyhyyttä. Palkankorotukset eivät myöskään pysy inflaatiovauhdin tahdissa, minkä vuoksi työssäkäyvien köyhyys lisääntyy siinä määrin, että työntekijät menettävät ostovoimaansa ja heidän elinolonsa heikkenevät.

Vuoden 2023 eurooppalaista ohjausjaksoa koskevissa kertomuksissa komissio toteaa, että vähimmäispalkat laskevat lähes kaikissa jäsenvaltioissa, että työssäkäyvien köyhyys ei ole vähentynyt EU:ssa viime vuosikymmenen aikana, että vähimmäistulon riittävyys on heikentynyt useimmissa jäsenvaltioissa ja että yli kahdeksalle prosentille väestöstä asumiskulut ovat jatkuvasti yli 40 prosenttia tuloista eikä asunnottomuus ole juurikaan helpottanut. Samanaikaisesti ilmastonmuutos ja ympäristötuhot ovat pahentaneet jo olemassa olevaa eriarvoisuutta ja vaikuttaneet suhteettomasti köyhiin ja haavoittuvimpiin ryhmiin.

Tässä yhteydessä on pidettävä mielessä, että eriarvoisuuden vähentäminen on sekä unionin ja jäsenvaltioiden vastuulla. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 9 artiklan mukaan ”unioni ottaa politiikkansa ja toimintansa määrittelyssä ja toteuttamisessa huomioon korkean työllisyystason edistämiseen, riittävän sosiaalisen suojelun takaamiseen, sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseen sekä korkeatasoiseen koulutukseen ja ihmisten terveyden korkeatasoiseen suojeluun liittyvät vaatimukset”. Eurooppalaisella ohjausjaksolla, joka on EU:n talous- ja työllisyyspolitiikan koordinoituneen mekanismin, on helpotettava toimenpiteitä, joiden avulla jäsenvaltiot voivat puuttua nykyiseen vakavaan talous- ja sosiaaliskriisiin. Näin taataan tasa-arvoisempi ja oikeudenmukaisempi eurooppalainen yhteiskunta ja ylöspäin tapahtuva sosiaalinen lähentyminen.

Esittelijän esittämä mietintö perustuu ajatukseen, että tässä yhteydessä tarvittavat toimenpiteet edellyttävät uutta talouden ohjausmallia EU:ssa. Nykyinen vakaus- ja kasvusopimus on vanhentunut, eikä se tarjoa tarvittavaa joustavuutta tai rakennetta hyvinvoinnin, kestävä kehityksen ja sosiaalisen edistyksen uuden hallintotavan luomiseksi.

Euroopan komission ehdottamassa EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelussa on viime aikoina esitetty suuntaviivoja, joissa julkisen talouden uudistussuunnitelmia mukautetaan kunkin jäsenvaltion olosuhteisiin. Nyt ei kuitenkaan tarvita mitään tilapäisiä ”laastaritoimenpiteitä”. Sen sijaan tarvitaan keskipitkän ja pitkän aikavälin rakenteellisia toimenpiteitä, joilla luodaan uusi talouden ohjausmalli, joka perustuu solidaarisuuteen, sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin kaikille unionin kansalaisille. EU:n keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteet taloudellisen ja sosiaalisen

palautumiskyvyn parantamiseksi ohjaavat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklassa vahvistettuja unionin tavoitteita ja erityisesti Euroopan kestävästä kehitystä täystyöllisyyden ja sosiaalisen edistyksen myötä.

Tätä varten on olennaisen tärkeää nykyaikaistaa nykyistä vakaus- ja kasvusopimusta siten, että yleisen poikkeuslausekkeen voimassaoloa voidaan jatkaa niin kauan kuin se katsotaan tarpeelliseksi julkisten investointien helpottamiseksi ja siten, että investoinnit sosiaalisen suojelun järjestelmiin jätetään alijäämälaskelmien ulkopuolelle (ns. kultainen sääntö).

Säästötoimiin perustuvasta finanssipolitiikasta luopuminen ei ole enää vaihtoehto vaan pikemminkin välttämättömyys, jotta kaikille kansalaisille voidaan taata kohtuulliset elinolot sekä edistyksellinen ja kestävä kehitys. Olemme jo vuosia eläneet rakenteellisessa sosioekonomisessa kriisissä. Ainoa tapa vähentää eriarvoisuutta ja köyhyyttä EU:ssa on kiireellinen vaurauden uudelleenjakoa ja vahvat investoinnit sosiaalisen hyvinvoinnin järjestelmiin. Sosiaaliset investoinnit ovat olennaisen tärkeitä kestävästä kasvun mahdollistamiseksi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, ja kansallisilla sosiaaliturvajärjestelmillä on siinä keskeinen vakautustehtävä.

Tästä syystä eurooppalaiseen ohjausjaksoon on sisällytettävä vahva sosiaalinen ulottuvuus, joka antaa sosiaalisille tavoitteille saman merkityksen kuin taloudellisille ja ympäristötavoitteille.

Tarvitsemme sellaisen ohjausjaksoa koskevan prosessin, jossa taataan maakohtaisten suositusten ja elpymis- ja palautumistukivälineen tavoitteiden välinen johdonmukaisuus, jossa noudatetaan kaikkia sosiaalisen pilarin periaatteita ja jossa arvioidaan paremmin seurannan kohteina olevien nykyisten ja uusien politiikkojen ja uudistusten jakaumavaikutusta. Tähän prosessiin on sisällytettävä useampia sosiaalisia indikaattoreita, jotka kuvastavat täysin eriarvoisuuden suuntauksia ja syitä, laadukkaita työpaikkoja, vaurauden jakautumista, laadukkaiden julkisten palvelujen saatavuutta, eläkkeiden riittävyyttä, vähimmäistulojärjestelmiä ja työttömyysetuuksia. Tarvitsemme myös sellaisen ohjausjakson, joka sisältää indikaattoreita, joilla mitataan ympäristön pilaantumisen ja ilmastomuutoksen sosiaalisia vaikutuksia.

Esittelijän Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille vuoden 2023 ohjausjakson puitteissa esittämiä tärkeimpiä kehotuksia ovat muun muassa seuraavat:

- vähimmäispalkkoja koskevan direktiivin välitön täytäntöönpano,
- pysyvä SURE-mekanismi,
- direktiivi vähimmäistulojärjestelmistä eikä pelkästään suositus,
- vahvistettu eurooppalainen lapsitakuujärjestelmä, jonka määrärahat ovat vähintään 20 miljardia euroa,
- lainsäädäntö, jolla taataan keskeisten palvelujen, kuten asumis-, energia-, liikenne-, vesi- ja jätehuollon, saatavuus ja kielletään energian katkaiseminen heikossa asemassa olevilta ryhmiltä,

- solidaarisuuspaketin luominen ihmisten ja pk-yritysten auttamiseksi selviytymään kohonneista elinkustannuksista,
- asetus sosiaalisen lähentymisen kehiksestä sosiaalisen lähentymisen riskien seuraamiseksi, politiikkatoimien tai talouden häiriöiden kielteisten sosiaalisten heijastusvaikutusten ehkäisemiseksi ja mahdollisten haittojen havaitsemiseksi sekä pakollisten sosiaalisten tavoitteiden asettamiseksi,
- vihreän sosiaalisen suojelun järjestelmien kehittäminen kansallisella tasolla, jotta voidaan vahvistaa sosiaalista selviytymiskykyä ilmastonmuutoksen ja ympäristön pilaantumisen vaikutuksia vastaan.

Esittelijä kannattaa siirtymistä kestäväen, osallistavan ja selviytymiskykyisen kasvun malliin, EU:n talouden kestäväen kehityksen ja palautumiskyvyn vahvistamista sekä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täysimääräistä täytäntöönpanoa, mukaan lukien sen asiaankuuluvat yleistavoitteet vuodelle 2030, sosiaalista edistystä koskevaa pöytäkirjaa ja tulevaisuuteen suuntautuvia investointeja, joissa keskitytään oikeudenmukaiseen vihreään ja sosiaaliseen siirtymään. Lyhyesti sanottuna tavoitteena olisi oltava vahvan ekologisen ja sosiaalisen näkökulman Eurooppa.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	1.3.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 26 -: 10 0: 13
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	João Albuquerque, Marc Angel, Dominique Bilde, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Margarita de la Pisa Carrión, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Loucas Fourlas, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Radan Kanev, Ádám Kósa, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Jörg Meuthen, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoș Pișlaru, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Marc Botenga, Gheorghe Falcă, Lina Gálvez Muñoz, José Gusmão, Pierre Larroustourou, Antonius Manders, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Marie-Pierre Vedrenne

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

26	+
PPE	David Casa
Renew	Jordi Cañas, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Irena Joveva, Max Orville, Dragoș Pîslaru, Samira Rafaela, Monica Semedo, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	João Albuquerque, Marc Angel, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Estrella Durá Ferrandis, Lina Gálvez Muñoz, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Pierre Larrourou, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	José Gusmão, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

10	-
ECR	Margarita de la Pisa Carrión, Elzbieta Rafalska, Beata Szydło
ID	Dominique Bilde, Guido Reil
NI	Ádám Kósa, Jörg Meuthen
PPE	Radan Kanev, Miriam Lexmann, Tomáš Zdechovský

13	0
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli
PPE	Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Loucas Fourlas, Antonius Manders, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh
S&D	Ilan De Basso, Marianne Vind
The Left	Marc Botenga

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää